

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția: Str. R. Carol I. Nr. 57-59.
Telefon: 510.
Administrația: Cală Victoriei 35.
Telefon: 2226.

INTEMEIATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

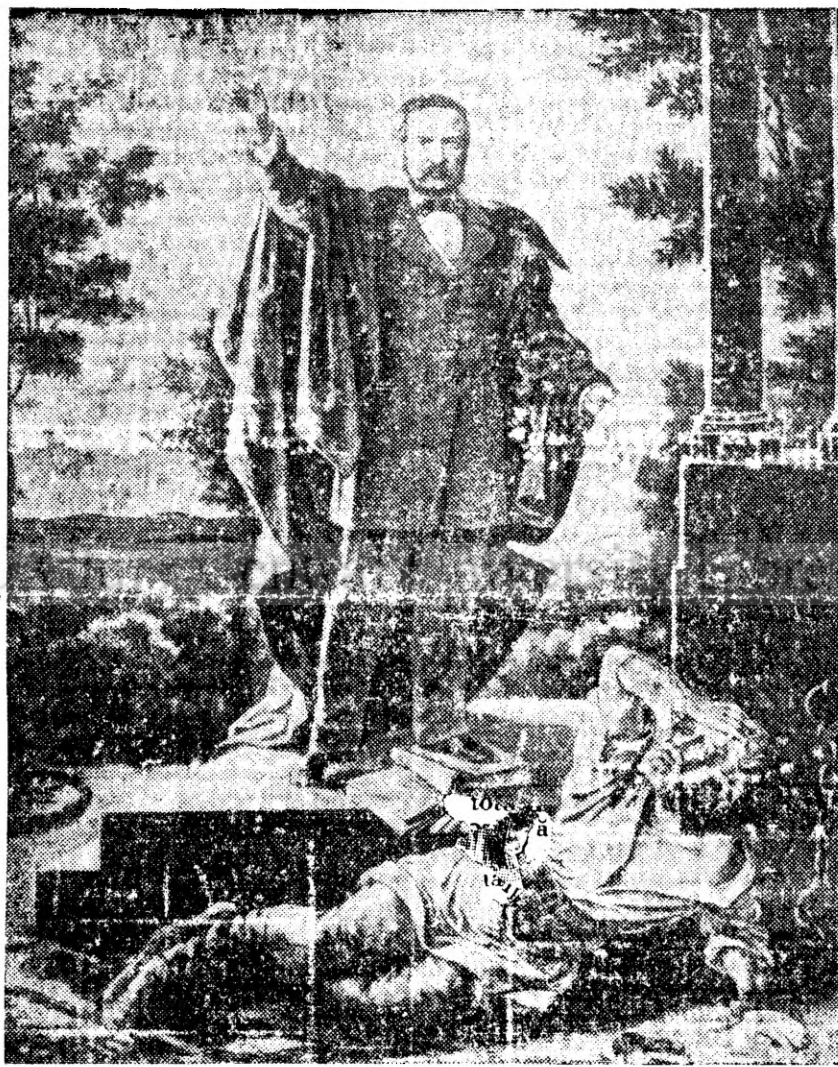
Va veni o vreme când toate neamurile pământului vor învia, cu toți morții, și cu toți regii și împărații lor. Acest moment final, „învierea din morți”, este țelul cel mai înalt și cel mai sublim către care se poate înălța un neam!”
CORNELIU Z. COREANU.

VEAC NOU

Legile lăsate de Dumnezeu, pentru cărmuirea oamenilor și neamurilor pe pământ, trebuie respectate cu sfințenie. Nesocotirea lor, se răzună.
E dat de Dumnezeu, ca nimic sub soare să nu crească și să împodească, decât prin jertfă.
Moare bobul de grâu în pământ, ca să se înalțe spicul bogit.
Veacul nou, care e clădește, se ridică sub semnul celei mă mari și, mai sfințe jertfe pe care a dato neamul românesc, jertfa nemuritorului nostru Căpitan și a Legionarilor Lui.
Dumnezeu a dăruit pe Căpitan neamului nostru, pentru ishăvirea de păcate și pentru mântuire.
Pentru trecut ca și pentru toate veacurile ce vor veni, Căpitanul a dat cu Mișcarea Lui Legionară, cel mai strălucit răspuns pe care un neam creștin de pe globul pământesc, îl poate da chemărilor Lui Dumnezeu de a urma călea Lui.
Neamului nostru românesc, i-a pus la temelie propria sa ființă și în acest fel, i-a rostit pentru toate veacurile „cel mai mare discurs și cel din urmă”.
Suntem în mers pe drumul cel bun și vesnic. „Gazeta Transilvaniei” are dreptul, prin trecutul ei, să și reia locul cuvenit ce l-a avut decenii de-arândul, până la Unirea cea mare.
Cu ziua de 1 Dec. 1940 își începe și ea Veacul nou, sub duhul Căpitanului.
De aici din Braşov, prin slova sa să slujească totdeauna Lui Dumnezeu și Patriei noastre nemuritoare.

TRAIAN MARIAN

Răsunetul Ardealului

Murim mai bine'n luptă, cu glorie deplină.
Decât să fim sclavi, iarăș, în vechiul nost pământ.

ALBA-IULIA

Ierusalimul ceresc, cetatea, locașul de închinare și locul de odihnă al creștinului.
Alba-Iulia, cetatea, locașul de închinare și locul de odihnă al Românului.
In această cetate s'au întâlnit mândrele popoare ale Dacilor și Romanilor. Deoparte sufletul nemuritor dacic, de alta sufletul ordonator și domnitor al romanilor. Primii privind mai mult spre cer, ceilalți mai mult spre pământ. Astfel, s'a înfăptuit aceasta minune a istoriei: nașterea în creștinism a poporului român.
Popor iubitor de viață, dar multumitor și închinător Tatălui Ceresc.
Deoparte Arhanghelul Mihai, Patronul ceresc, de alta Legiunea luptătoare, Dacii și Romanii s'au regăsit în Căpitan și Legionarii lui.
Urmeși ai acestora suntem aci, mai mult de 2000 de ani. Mulți au trecut peste aceste plăuri, dar noi am rămas. Am rămas fiindcă destinul nostru este împlinit cu pământul Ardealului, leagămul și cetatea noastră.
Iată de ce Alba-Iulia este locașul de închinare al neamului. Decebal și Traian aci s'au întâlnit. Mihai Viteazul acuzat. Horia, Cloșca și Crișan, acuzat și plătit cu moarte pe roata pisul lor. În depășit de suferința pierderii Ardealului, a părăsit lumea, răstăcind prin mu Eroi din 1916—1918 au mușcat din rana Carpaților, cu viziunea Ardealul Neamul multumitor pentru biruințe a a ridicat Sfânta Catedrală a Unirii. Regele Ferdinand aci a pus pe frunte Coroana, României întregite.
In aceste momente de grele încercări, venim la acest loc ridicăți cu gândul la Dumnezeu și morții noștri, pentru a arăta că sufletul acestui neam nu poate avea odihnă, până nu i se na recunoaște dreptul asupra acestui pământ care a fost, este și trebuie să fie românesc.
TRAIAN TRIFAN

UNIREA TRANSILVANIEI

De Ion Moșoiu.

Sufletul în taină al nației românești se născu azi, aproape fără de gri, în fața unei neasfințite a visului implinit. Nădejdi de numai de cugote îndrăznețe, de compene grele au răpus, în plinirii vremilor, piedeci puse în calea oamenilor și a viclean al dărilor cu gândul cel bun și drept al lui Dumnezeu. Lupta a fost lungă și grea, dar au fost fără de seamă; dar în izbândă nu ne zădărim, căci „cine e Dumnezeu zădărim?”
Neputincășii de taină ai sufletului românesc, în carierele lui Hristos: „îndrăzneți”, a fost vie și necurmată speranță.
Intrădărmătorii ne gândim la zilele prin care România a trecut, clipă de clipă, din neîncredere în credință, din neîncredere în credință, din neîncredere în credință.
Infirmitatea și slăbiciunea imperiului roman de

să împotriva semințiilor barbare, care amenințau cultura umană, partea vieții poporului român a fost să lupte fără răgaz, cu candelă iubirii și vegherii de ogor vecinic aprinsă. Creangă tăiată din puternica tulpină, coloniștii Traian își adânceau, rădăcinile vânjoase prin stânci, prin văi și prin roditoarele ogoare ale împrejurimilor câmpii. Lipsite de, scutul împărăției romane, crengi pline de viață erau smulse hain din trunchiul neamului și purtate de mâni, asupritoare. Ogorul strămoșesc era rupt în bucăți. Națiunea română, lung și de veacuri, călcată în picioare de oarde barbare, și-a perdit, unitatea politică, fărâmițându-se prin văi sub dominațiunile răslețe și una de alta reatârătoare. Cei din apusul Carpaților fură copleșiți de puhoiul străbătut prin porțile Someșului, Crișului și Mureșului. Cei din răsăritul Carpaților ajung în vârtejul popoarelor de stepă. După lungi veacuri de ascuțit, ostenduse viscoalele, Românii reapar în lumina istoriei în chipul celor două țărișoare rezimate de Carpați și cu fețele spre Dunăre și Nistru; dar trunchiul cu rădăcinile în munții sculți odinioară de la eroicii Daci, a rămas bătut de soarte rea și subjugat de un

popor napraznic la fire și pornit spre dominare fara crutare. Veacuri de arândul poporului roman, adevăratul și legitimul proprietar al pământului ce fusese odată Dacia romana, a fost socotit strein și sclav. Zadarnic au căutat dușmanii să nege în fața lumii continuitatea noastră în Dacia prin plămăitetea, așezarea tinerilor a fost considerată — de istoricii savanți un incident și exod de năvalire barbară peste o regiune cu fizionomie românească, organizată în mici țărișoare.
Această realitate și continuitate istorică o confirmă sângele neaoș românesc, portul păstrat intact, cu toate infiltratiile străine, limba și folclorul, nomenclatura românească și credința păstrată cu dăruzenie.
Istoria Ardealului e străbătută de credința că pământul lui ne aparține. Din ea s'au inspirat capii celor 15 răscoale înregistrate de cronici în cursul celor nouă veacuri și mai bine de asuprire.
Zecile de mii de țărani răsculați, adunați la Bobâlna în 1457, au cerut înălțarea asupriților și acordarea străvechilor drepturi și libertăți. Urmarea a fost: sfârșitul în bucăți a comandantului Antonie Lungu și tragerea în țepă, pe dealul de lângă Turda, a celor nouă cetățeni. Unio triumf național a format temelie constituțională a Ardealului robit până la 1848.
Geniul național a vorbit și răsculaților din 1514 în frunte cu Gheorghe Doja-

care a fost ars pe rug la Timișoara, iar jărâtimea prin legea tripartită a lui Verböczy, aruncată în robia vecinică ca să nu aibă alt drept în afară de plata amănții sale. Răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, care au murit moarte de martiri la Alba-Iulia; memoriul Supplex libellus Valahorum” înaintat împăratului din Viena, în care Românii formulau postulatele lor naționale și politice, adunarea celor 40.000 pe Câmpia Libertății, ca să strige acolo „vrem libertatea Ardealului” au urmărit același ideal de dreptate politică și socială. Umbra îndurerată a Regelui Munților, a scumpului nostru Avram Iancu, rămâne pentru vece dovada cea mai clasică a legendarei ingratitudinii habsburgice. Dela memorandistii, care fiindcă au căutat dreptate la împăratul Francisc I., au fost timbrați, ca trădători de patrie și au înfundat tenunițele osânde și până la adunarea națională din 1 Decembrie 1918 e un singur drum indicat de un singur ideal de întregire, în jurul cărui s'au concentrat toată viața, toată durerea, toate speranțele și toate suferințele de veacuri.
Preoți, dascăli, scriitori, închinând la același altar credința lor, care era a neamului întreg, au deschis drumuri luminoase geniului național și năzuințelor lui. Din tainițele elopotnițelor din colbutele ceasloave și brisoave au de-lușit pildele de vrednicie ale veacurilor, au dat ființă de adâncă încredință spre

Lacrămi pentru Transilvania

De St. M.

Transilvanie, Transilvanie, te-ai
Grănicerii sfinți din Năsăud,
Glasul aspru, verde, mare, de haiduc,
Din Horcăul părăsit al lui Coșbuc!

Transilvanie, Transilvanie, văd,
Chipul Tău udat de soare și de muncă,
Soimul aruncat de-azur, ca un prăpăd.
Flinta care șade lângă lunca.

Pentru tine mamă, jertfă, danie,
Săngerăm cu toții, Transilvanie,
Și ațipim pe flinte, așteptăm,
Să te strângem iar la piept și să urlăm.

Scut de duh, putere de viață,
Matrice de înnoire și verdeață,
Pentru Tine, cea mai grea sfeștanie,
Să revii la trupul nostru, Transilvanie.

Doina Iancului

JELE-I DOAMNE, CUI SI CUI,
JELE-I DOAMNE, CODRULUI
DE ARMELE IANCIULUI:
CĂ LE PLOUĂ ȘI LE NINGE
ȘI N'ARE CINE LE NINGE
(Cântec Popular)

Cântecul lui Horia

Horia-și duce oastea 'n deal,
Ungurii fug din Ardeal;
Horia-și duce oastea 'n lunci
Fug Ungurii în papuci.
Trageți hora, ca să joc,
La lumina celui foc.

Pe cel câmp pustiu și 'ntins
Arde-un foc de noi aprins.
Las' să ardă și să crească
Că-i în Tăra Ungurească.
Trageți hora ca să joc
La lumina celui foc.

Un nou întâi Decembrie

Noul întâi Decembrie pe care ni l-a hărăzit voiața divină anul acesta nu e un prilej de sărbătoare, ci unul de reculegere. Transilvania sângerează din nou. Trupul sacru al acestui pământ românesc s'a desființat în două și un milion jumătate de Români au ajuns din nou sub stăpânirea ungurească pe care străbunii lor ac suferit-o secole în șir. Nu e nici vremea, nici locul să ne jelim. Nu e nici bărbătește, nici românește. Dacă am pierdut ceva, aceasta o datorăm numai păcatelor noastre. Nici-o deszădejde nu se vine să ne abată. Ci doar, din lecția vechimilor aprige să luăm învățătură. Și mai ales din acest nou întâi Decembrie care, departe de a fi trist și copleșitor, ne arată încă odată, dacă mai era nevoie, superioritatea neamului românesc și trăinicia lui. Nu! Nu e o nebuie ceea ce spua. Din ciuntirea Transilvaniei cu am înțeles mai bine decât din cursul unei întregi istorii sensul psihologiei a două popoare. Din felul cum s'au purtat Ungurii cu poporul românesc rămas în țara lor am văzut mai clar, decât din orice inferoritate și slăbiciunea lor.

Căci cel tare nu schingiește și nici nu bate (Cel tare e răbdător, senin și drept. Ungurii s'au repezit asupra Românilor cu violența și atrocitatea. Insa acestea sunt armele celui slab. Cruzimea și orgoliul unguresc sunt o reacțiune a unui popor cu rezerve vitale secate. Sângele unguresc e barbar fiindcă se simte biologie inferior altui sânge și de aceea cere răzbuț. Ungurii sunt o națiune ortă dispariției. Nu fiindcă o va extermina cineva, sau o va desnaționaliza Doamne ferește. Dintre toate popoarele Europei niciuna nu are nevoie să desnaționalizeze pe altul spre a trăi. Nu e ciudat că numai Ungurii nu pot trăi fără să facă disperate sportări pentru a face din alte popoare, Unguri? De ce, dacă nu pentru că inotinctul lor le șoptește că sunt sortiți dispariției! Sortiți unei dispariții lente, care poate dura încă o sută, sau două, sau trei, de ani, dar care vine singur, implacabil! Și de aceea, în disperarea inconștientă a sângelui lor,

Ungurii vor să vadă sânge curgând și se agață de șubreda poitică de maghiarizare.

În fața atrocității specifice ungurești stă răbdarea și spiritul de dreptate românesc. Românul e bun și știe să îndure, fiindcă el știe că istoria sa nu se numără cu sutele sau cu miile de ani, ci ca eternitate. De aceea Românul nu se îngănește și nu terorizează. An îndurat Românii mi de ani stăpânirii felarite, dar n'au pierit. E în ei o energie vitală, care birue. Și e în ei conștiința că sacrificiul nu e în zadar, ci că din suferință iese dreptatea. Dăria noastră este durată și bunătatea noastră. Iar când am luat Transilvania, acum douăzeci și doi de ani, noi nu am măcelărit niciun singur Ungur, ci dimpotrivă le-am împărțit pământuri și le-am dat dreptul de a trăi liberi alături de noi, pentru că nouă nu ne e frică de ei și de nicio dispariție. Vitalitatea românească are rezerve nebănuite încă și viața e pentru noi nu o permanență istorică, ci una de eternitate.

Noi Românii trebuie să trăim românește și creștinește: practicând bunătatea și dreptatea. Numai fiind intricoșatori de bun, așa cum a spus-o atât de frumos Corneliu Z. Codreanu, numai așa ne vom face vrednici de viața noastră și de viitorul și destinul românesc.

Acest nou întâi Decembrie nu este un prilej de sărbătoare. Dar nu poate fi nici unul de jale. Ci el, prin vitregia lui nu ne poate da decât încredere în voi și în viitorul nostru. Prin ceea ce se desprinde din jertfa Românilor transilvani, rămași dincolo, trebuie să înțelegem că noi suntem una cu stânca. Dacă suntem vrednici de atâta ură și atrocitate din partea Ungurilor, însemnează, că noi suntem tari și că noi vom învinge. Și poate că ar trebui să le fim recunoscători că ne-au făcut să suferim: căci numai prin suferință duce calea către mântuire și viață. Aceasta ne învață acest nou întâi Decembrie.

Dar și aceea că nu e acesta ultimul întâi Decembrie!

Se scrie iarăși cronică

Vremurile năsună într'adevăr — sub cărma omului. Întrucă împotriva orerii atâtor oameni d ieri, împotriva vrăjmașilor, uriloși uciderii, implinirea vechului de vrei românească s'a săvârșit.

E drept, că asemenea cronicarului de odinioară, asemenea noastre — și cele lummești și cele sufletului — erau acolo ajunse, că tânguiea și bocetul slovelor ar fi fost dreptei pentru scriitorul de astăzi.

Dar, aceasta n se întâmpla acum. Nimeni din cei ari au ajuns, cari au depășit urgisirea nor vremuri de blestem și moară, nu ar răgasul plansului și înfristării. Numai rugăciunii. Niciunul dintre plinitorii faței de azi nu are vremea socotelilor și descărușării. Numai a luptei. Patruca, asemenea unei pagini de pravala într'o carte de lege a destinului românesc, zilele de acum au pornit să scrie cu condeia faptelor și-al luptei, încă în capitol: Un nou capitol de dreptate românească.

Pentru lumea noastră ardeleană, pentru poporul nostru de dincoace, vechul care se despica acum, are un înțeles, prinde un fălc cu leosebire istoric. Înnumărat, ingenuitat sub orânduiri mașteră, silț să e înțoarce numai la Dumnezeu și Bisecă, prin zorile verzi ale zilelor de astăzi, descărușarea îi apare iarăși aproape. De schingirile lui, din icoanele credinței lui sfărâmate, din toate oasele zdrobite de atâtea roși păgâne sufletele se vomcătuie iarăși, inimile vor salta în aceeaș cadență și, în uriașe vâluri, depe Someș, dintre Crișuri și Mureș se vor trânge l o noua Alba-Iulia, pentru un nou 1 Decembrie.

Ziua de astăzi, zia trăirii, cu istoria, se sărbătorește sub hemnul aceaței făgădueli.

Dreptatea românească se va implini. Împotriva vrăjmașilor, urilor și uciderii. Pentru că sufletul înțoi al românului de acum, știe — asemenea cronicarului de odinioară că vremurile nu sunt sub cărma omului.

Nu. Ele sunt dimpotrivă, sub cărma unui Dumnezeu al dreptății și al adevărului. CONST. P. TAUS

GHEORGHE BARIȚIU*

De Dr. IOAN LUPU

Viata lui de muncă neprecupețită, de jertfă curată, de suferințe multe și de etatornică insuflețire pentru cauza națională a Românilor-ardeleani, și chiar a românismului întreg, va servi timp îndelungat ca o îndrumare necesară pentru toți cari simt în sufletul lor îndemnul puternic de a-și închina truda vieții în scopul operii mari de cultură și de educație națională, ce este chemată a îndeplini presa noastră românească.

Născut la 12/24 Maiu 1812 în Jucul-de-Jos. G. Barițiu, care este fiul preotului Ioan Pop-Barițiu, care după terminarea învățăturilor la școlile din Blaj, Cluj și Arad a slujit 60 de ani la altarul Domnului (1809-1869), silindu-se a da cea mai bună creștere numeroșilor săi copii, dintre cari cel mai mare, Gheorghe, era merit să ajungă o poducă nu numai a familiei, ci și a neamului întreg.

Gheorghe ne spune despre tatăl său, că era „un adevărat ardelean, concreșcut cum au zice cu munții și cu văile patriei sale astfel, încât lui îi era peste puțină ca să-și facă idee de vre-o altă patrie, care să se poată asemăna cu Transilvania lui”. Deaceia niciodată n'a încuviințat ca vreunul din fiii săi să părăsească țara aceasta. Adeseori le vorbea cu însuflețire despre Șincai, pe care-l avusese ca profesor pe vremea când învăța în Blaj, și văzând aplicația fiilor săi spre învățătură, nu uita a le spune, cât în glumă, cât serios:

„Mă, luați-vă seama, să nu pățiți și voi ca Șincai. Știți voi ce vă zicea moșul vostru: Nu e bună învățătura multă fără minte și mai multă”.

De aceste înțelepte cuvinte bătrânești a luat seamă Gheorghe Barițiu și cu toate că soarta l-a împins de multeori în situații mai grele, decum au fost pățaniile lui Șincai, din vârsta fragedă a tinerețelor și până la adânci bătrânețe s'a silit necontenit să-și îmbogățească cu învățăturile folositoare și de înălțare a minții și ageră, ce dat Dumnezeu.

După ce făcu studii eminente la școlile din Trăscău, Blaj și Cluj, după ce termină și cursurile seminariale și ocupă un an de zile catedra de fizică la liceul din Blaj, Gheorghe Barițiu trecu în 1836 la școala neguțătorilor din Brașov unde funcționa timp de 9 ani ca profesor și ar fi rămas probabil și mai departe la aceeași catedră, dacă starea slăbită a sănătății sale nu l-ar fi silit a o părăsi. Insuși ne spune, că de nu s'ar fi lăsat de profesură, l-ar fi costat viața.

Dar în locul acestei catedre modeste, ce unde glasul său de propovăduitor al culturii răsună numai în auzul câtorva zeci de elevi, Barițiu își crease încă dela 1838 altă catedră mai însemnată. Intemind la începutul acestui an, în tovărășie cu tipograful Ioan Gött, „Foiaia literară” (intitulată mai apoi „Foiaia pentru minte, inimă și literatură”), iar cu 2 luni mai târziu „Gazeta de Transilvania”, el a știut să întocmească și să conducă foile acestea cu deosebită iscusință, încât ele au devenit cea mai bună școală de rededeptare a simțirii și conștiinței naționale nu numai la Români din Ardeal și Tăra-Ungurească, ci și la cei din principatele române. În colanțele acestor foi dela Brașov s'au întânit aproape toți scriitorii cei mai de seamă ai Românilor, contribuind cu lucrările lor la opera de cultură națională, ce se îndeplinea intrânsele de amândouă laturile Carpaților. Deși luptând la început cu multe greutăți și dibuind pe cărări neumbulate, Barițiu a reușit curând să dea foilor sale o direcție hotărâtă, îmbrățișând cu egală sollicitudine interesele Românilor de sub oricare stăpânire și silindu-se a-i îndruma pe toți spre o țintă superioară, spre unitatea în simțire și cultură națională.

Barițiu avea încredere nebiruită în puterea de viață și în destoinicia culturală a poporului român. Aceasta îi făcea să privească cu destulă liniște încoace și încoace naționalității și ființei române și să lăsa în urmă toate atârșurile ce se deslănțuiau în diferite rân-

dur cu furie asupra lor. La 1842, când dieta ardeleană se ocupa cu gândul de a desființa limba și naționalitatea română, Barițiu scria într'un articol („discurs”) cu pretextele, cu cari vor să-și motiveze autogoniștii limbii române tendințele lor, sunt, ca Români să poată înainta cu ajutorul limbii maghiare 1) în cultură, 2) la dregătoriile publice și 3) să devină patrioți buni (ca și când n'ar fi...)

În 1848, când se agita chestiunea unirii Transilvaniei cu Ungaria și era tot mai vădită tendința de a supune Transilvania și de a o stăpâni în spirit curat unguresc, Barițiu spunea că aceasta s'ar putea întâmpla numai în următoarele condiții: 1) dacă nația ungurescă ar fi mult mai numeroasă, ca să poată învășta și învinge pe toate; 2) dacă nu s'ar afla pe cel mai înalt grad al culturii peste tot și mai vădit în limbă; 3) dacă cele 3 limbi (română, germană și sârbă) n'ar avea nicidecum limbă scrisă, nici o literatură... Insa aceste condiții sunt atât de imposibile ca și reflexul Dunării... Convingerea sa despre superioritatea biruităre a culturii o mărturisia Barițiu și atunci, ca și la alte ocazii, în mod clar și precis: „Vieța genetică a popoarelor nicidecum nu mai atârșă dela gradul culturii lor spirituale și dela păstrarea limbii lor în cărți, în jurnale, în școli, în biserică, în familie, încât aceea va fi mai vădită și mai respectată, care va și arăta mai multe produse ale minții și ale spiritului”. Deaceia Barițiu n'a încetat a propaga în toată viața sa necesitatea unei educații curate românești nu numai prin școală și biserică, ci mai ales în sânul familiei. Adeseori sibițuiește pe Români, cari îngăduie să pătrundă în sanctuarul familiei lor vreo limbă străină. Indiguarea contra acestora îi storce într'un rând mărturisirea că de ar avea dânsul feciori căți patriarhul Iacob, nu ar suferi pe nici unul să-i gângăie în limba străină, ci mai întâi în a mamei sale.

Pe învățători și pe preoți îi îndeamnă a străni pentru o îmbunătățire a creșterii morale a tinerilor noștri, ca să nu ajungă răsfățați, moleșiți și subîngați de patimi, ci să iasă din ei buni oameni și să se ridice în biserică pentru prunci, iar biserică este școala pentru oameni în

vârșă. Arhieriei și preoții să-și aducă aminte, că Mântuitorul le-a zis nu numai sa boteze, ci și mai vărtos, să învețe. Iar în alt loc spune Barițiu, că „înflorirea unui cler apun numai prin lenoc și inși; deaceia îndeamnă pe toți Români la multă învățătură și purtare bună, căci astfel: „Runut res nostrae sola inertia nostra”.

Tot asemenea înduma Barițiu necomterit și pe onuți din popor, pe neguțătorul, meșeriașul și intelectualul român la împlinirea datorită lor față de sine, familie, neam și patrie.

Astfel a ajuns el din profesorul tânăr al școlii neguțătorilor brașoveni iubitor de carte și donitori de înaintare, un adevărat educator al multimei.

Cătră sfârșitul anului 1846, când Barițiu, simțindu-se bolnav avea de gând să se lase de ziaristică, Aron Florian îl îndemna, să continue scriindu-i: „toți cei bine gânditori zic fără frică de a greși, că fără Români nici în 50 de ani n'ar afla astăzi.

Din asemenea îndumă Barițiu n'ar de tunc și mai vărtos, să învețe. Iar în alt loc spune Barițiu, că „înflorirea unui cler apun numai prin lenoc și inși; deaceia îndeamnă pe toți Români la multă învățătură și purtare bună, căci astfel: „Runut res nostrae sola inertia nostra”.

În curăneasă de v. socială: 1) nur Ardealul, e cu mănăscă. plin soție, cu uste mână, prin s'a ajurse în cu i purtaseră d. Lu articolele în fo dela Câmpitire în fiare, de pus tervenția fașum membrii știu vad căldura, maș si moase centui l „acel lărbatmeș genialele sale și întărire a ne Doxachi Huna i dela începutul al După potolire întoarce iarășii i

Barițiu ce după 2 luni.

la cartea de Gheorghe iașunii. Si

* Fragmente din „Știința și literatura” de Barițiu, edit. b. n. s. n.

Ardealul a vorbit

1 DECEMBRIE 1918.

Pentru tine, Ardeal al ăranului Horia criem azi, cu drapelul coborît la jumătate, semn al durerilor noastre de-acum. Răspicat și dărz tu ai vorbit odată, atunci, la 1 Decembrie 1918. Noi, cri de azi și toți cei care vor mai veni după noi, din veac în veac, nu vom putea ieși din rostul vorbeii tale de atunci.

Ardealul a hotărît odă. Ardealul rămâne cu hotărîrea lui. Ne-au mai bătut vânturi. Noi le cunoștem. Am stat în calea furtunilor și nu ne-am spăimântat. Pe linia destinului nostru, scut lângă scut, ca vechile legiuni romane, pășim, în cadență de fier, pe drumul hotărîrii luate odată.

Asupra ființei neamului tău nu există tocmeală. Cine crede altfel, e străin de țara aceasta. Și cine erde că legea, făcînd de om, poate înlocui Dreptatea de esență divină, n'a învățat nimic din istorie.

Dreptatea e una; judecata aparține vremurilor și oamenilor.

Tu, chinînd Ardeal, tu te lăsa înfrînt de judecata clipei care va trece. Vecinic ești numai tu, Ardeal omănesc al tuturor celor ce s'au jertfit pentru vecinicia ta și al tuturor ce și astăzi stau gata de jertfă.

La crucea fiecărui norț pentru tine, noi aprindem, an de an, în ziua aceasta a rostirii hotărîrii tale candela nădejdiilor noastre de totdeauna. Și, iată, azi se luminează pe întreg cuprinsul țării cîmățirele jertfelor noastre pentru tine.

Și aici, și acolo.

Da, și acolo.

Pentru că Ardealul e una.

Oamenii pot trage hotare pe unde vor și cum vor. Dar oamenii sunt supuși greșelii. Altfel ar fi zei. Hotarele unui neam însă și le fixează neanul însuși. Și dacă ceace fac oamenii, nu se potrivește cu ceace un neam a hotărît odată și dacă neamul e hotărît să neargă pe calea credințelor lui, timpul va veni singur să dea dreptate celui care o are.

Ardealul o are.

De aceea el nu va putea vorbi niciodată altfel, decât cum a vorbit la 1 Decembrie 1918.

ION COLAN

MANIFEST

către Românii din Munții Apuseni și Zarand

CLUJ, 28 OCTOMBRIE 1918 nou

MOȘILOR, FRAȚILOR,

Nu mai este împărat! Și-a leslegat supușii de jurămintele silnice! Robia străină trage de moarte! Ceasul izbăvirii a sunat! Noi, Românii, stăpâni suntem pe soarta noastră! Ne vom eroi soarta cu armele în mână.

La arme!

La arme pentru unirea tuturor Românilor! În 1848 Moșii strigat-au la Blaj: Noi vrem unirea cu țara!

Unirea aduce în dar: Pămînt și libertate! De la voi, vitejii de pe Arieș, Someș și Criș așteaptă obștea să incingeși întâi armele.

Tot ce ne-au răpit regii Ungariei, stăpâni ai Ardealului: păduri, pășuni și băisaguri: ni le va da toate România și Regele ei nebiruit! Ne vor da cu două mâini, tot ce a cerut Horia și Iancu.

Noi ofițeri și soldați Români din Ardeal, i-am jurat credință Regelui României. De la voi, Moșilor, frașilor, așteptăm să ne urmați cei dintîi.

La arme! Fără arme, nu-i drept, nici pace, nici țară!

Uniți cu frașii de pretutindeni, împingem hotarele la Tisa și Dunăre! În moșiile mănoase dela Tisa și Dunăre se vor implânta: Moșii și Crișenii, ca să fiți străjerii României Mari, una și nedespărțită ca Sfînta Treime.

Porniți din toate satele cu arme și merinde la Cluj și Bălgrad sub căpitani aleși.

La Cluj v'asteaptă I-a Legiune din Ardeal, la Bălgrad a II-a Legiune. Pentru toți care nu au, vor fi arme, bani, hrană.

Am luat eu: Dr. Amos Frîncu, nepot de tribun, vechiul apărător al Moșilor, comanda! Din încrederea ofițerilor și soldaților, eu poruncesc ca tribunii de altădată! Pentru tot ce fîgăduiesc, stau bun cu capul și cinstea.

Frașilor! Moșilor! Adunați-vă la Câmpeni, Abrud, Zlatna, Gilău, Huedin și Hălmaș! Acolo lăsați garzi de pază și porniți la Cluj și Bălgrad, cum vă vine mai aproape. Desfaceți steagul românesc! Tineți rînduiala ostășească.

Grijiți pădurile și băisagurile ca ochii din cap! Ale voastre vor fi prin legea românească. Păziți viața, avuțul și pacea tuturor!

Ca mâine, frașii izbăvitori vor trece iarăși Carpații!

Se le netezim în arme drumul!

În arme ne vom îmbrășișa pe pămîntul Ardealului. Va fi al ăranului ce-l murește. Al României ce-l păzește!

La arme! Se ridică din morminte Horia la Bălgrad, Iancu la Tebea, Axente la Blaj.

Vă chiamă numele lui Cristos.

La arme!

Dr. AMOS FRÂNCU

președinte al Organizației militare

din Ardeal

Unirea cea adevărată

Cernita sărbătorire a Unirii ce ne-a fost dat s'o avem în acest an, e mai măreașă poate decât sărbătorirea aceleiași zile, în anii trecuți. E mai măreașă prin sensul adînc și grav al noțiunii de Unire, pe care altfel am învățat să-l simțim acum. Ne-a învățat dureroasa sfîșiere a trupului țării, ne-a învățat suferința frașilor rămași să pătimizească sub nedreapătă stăpînire străină, ne-a învățat toată înverșunarea și ura celor din afară, porniți să distrugă această Unire.

Și-am învățat; pentru că orice glonte tras în trupul frașilor rămași pe pămîntul de curînd înstrăinat, a sfîșiat ca un junghiu carnea noastră, orice strigăt de durere al Românilor de dincolo, a răsunat în toate fibrele sufletului nostru, orice geamăt de acolo, a devenit scrîșnire înăbușită aici, în noi.

Am simțit astfel ce înseamnă cu adevărat Unire, unitate de suflete și de viață pe care orice înstrăinare oremelnică nu o poate destrăma.

Și a vrut Dumnezeu, ca această dureroasă sărbătorire să se facă în primul an de conducere legionară, de conducere a celor ce au fost învățați prin viață și trăire, că durerea nu trebuie să îngeneunche, ci să întărească și că suferința e un preț și o nădejde pentru răscurărire.

Cu ei și prin ei, acei ce știu să sufere și să învingă prin suferință, putem să ne sărbătorim ziua Unirii. Căci durerea ne-a deschis ochii și ne-a arătat cât de adîncă și nebiruită e Unirea. Ea există mai mult ca oricînd, e neclintită, e lanț și încheiere de neînfrînt și oricît s'ar bucura cei ce în treacăt au știrbit-o, ei rămân ca și în trecut, apa care trece pe cînd noi toți, cei uniți, de aici și de dincolo de actualele hotare, continuăm să fim în vechi, pietrele care rămân.

ELENA OLINESCU CARPINȘAN

În 25 Februarie 1850, i se interzice din partea guvernului a mai scoate foile sale, deoarece începuse a publica raportul lui Iancu și ordinului de a sista publicarea n'a voit să-i dea ascultare. Când reapar foile în toamna anului 1850, ele nu mai au pe Barișiu ca redactor, ci pe blajinul Jacob Mureșan. Barișiu a rămas înăsa și mai departe cei mai neobosiți colaboratori ai foilor, cărora dănsul le-a dat ființă și urma să le imprime și în viitor pecetea personalității sale de o tenacitate dărză și neînduplecată.

Pe lângă activitatea sa ziaristică și politică, Barișiu își îndreptă atențiunea și asupra unor probleme însemnate ale vieții economice. La 1852 el stăruie pentru înființarea unei fabrici de hîrtie la Zernesti. În scopul acesta călătorește prin Austria, Germania, Belgia și Franța spre a procura cele de lipsă pentru fabrica al cărei director „a rămas timp de 20 ani, până cînd întreprinderea a trebuit să capituleze dinaintea teribilei concurențe streine”, cum scrie însuși Barișiu.

Pe timpul încercărilor constituționale între anii 1860—1867 și chiar în era dualismului Barișiu are rol însemnat în politica națională, participînd cu însuflețire și cu poază înțeleaptă la conferențele naționale și la dieta ardeleană din Sibiu și la senatul imperiului din Viena. În autonomia Ardealului vede el un scut de apărare și un frumos teren de validitate politică a Românilor ardeleni; de aceea a fost totdeauna un călăuzos apărător al acestei autonomii, pe care a introdus-o ca postulat politic și în programul nostru național din 1881, după ce luptase timp de 2 decenii, zadarnic, pentru apărarea și salvarea ei. Dacă autonomia Transilvaniei n'a putut fi salvată, și dacă chiar legile favorabile pentru Români, ale dietei ardeleni din 1863—64 au fost mai târziu desființate, Barișiu credea, că aceasta s'a întâmplat și din cauza unor greșeli ale conducătorilor noștri politici, cari „puneau foarte mult fond pe promisiunile Vienei” și ce aceea au accelerat intrarea deputaților ardeleni în senatul imperial din Viena (1867), pe cînd dănsul străia ca deputații ardeleni să intre în senatul imperial numai după ce promisiunile făcute de către Austria și Transilvaniei, ar. ION COLAN

diploma inaugurală consacrată prin jurământ”.

Invinuirea de tradare, cari a bîntuit atît de mult în viața noastră publică în anii 1910 pînă 1911, circulară și în preajma anului 1865 ca și mai târziu printre Românii ardeleni, dar fără nici un temeliu serios. Despre aceasta s'a convins mai târziu însuși Barișiu și în istoria sa, vorbind de nefericitele desbinări politice, spune apriat, că „n'a fost nici un trădător între Români, ci ei numai cît se aflau desbinați mai ales dela 1865 înainte în două tabere, una de oameni mai fricoși, totdeauna supuși ascultătorii în credința lor scoasă din scriptură, că toată puterea este dela Dumnezeu, iară alta compusă de oameni cerbicoși, cari pun capul în piept, vor să înnoate și contra torentului și cari n'au crezut niciodată, că puterea feodalilor și a tiranilor ar fi dela Dumnezeu.

În zilele bătrînețelor sale Barișiu pută să se mîngăie, că luptele lui pe teren politic și ziaristic i-au asigurat o mare influință asupra Românilor ardeleni și au reușit să-i câștige o multime de aderenți, cari aprobau politica pasivității și o urmau deși vedeau, că nu vor ajunge la nici un rezultat cu ajutorul ei. La această reușită va fi contribuit, între altele, și temperamentul vioiu și mintea ageră a lui Barișiu, care tocmai din aceste motive era apreciat de contemporani nu numai ca ziarist eminent și ca bărbat de știință, ci și ca om politic. Aron Florian îi lauda „agerimea de duh și tactul rafinat prin experiență”, iar altădată îi zicea într-o scrisoare în glumă, „sfredelul dracului.”

Ca un monument literar al direcției politice propoveduite de Barișiu poate fi considerat memorialul, ce a scris la 1881 din încredințarea conferinței naționale și în care motivează pe larg, cu o serie respectabilă de argumente istorice și politice, singuraticile puncte ale programului nostru național.

Stăruințele lui Barișiu pentru înființarea „Asociațiunii”, meritele lui ca secretar și președinte al acestei instituțiuni culturale sunt dintre acelea, cari nu pot fi niciodată trecute cu vederea. Ca rector al revistei „Transilvania a îmbogății literatura noastră istorică cu multe studii și cercetări, năzuind să trezească

un interes mai viu pentru istoria națională, a cărei valoare educativă Barișiu o avea totdeauna în vedere și o accentua cu deosebită strălucire.”

„Mulți se plîng — scria Barișiu la 1875 — că națiunea daco-română din imperiu ș-ar fi pierdut sau că ar fi în pericol învederat de a-și pierde firul sau mai rău a se pierde cu totul, a veni în confuziune deplorabilă pe terenul vieții publice, politice-naționale. Lucru prea firesc acesta. Vai de acel om, care cînd se scoală dimineața, nu mai știe de loc ce a făcut ieri și alaltăieri, ce i s'a întâmplat înainte cu o săptămîna, cu o lună. Oamenii de aceștia utuci sunt supuși pe toată viața lor la confuziunile cele mai nepăcute, pînă ce mai pe urmă ajung de răsul și compătîmirea celorlalți.

Din mai multe părți s'a exprimat dorința, ca însuși Barișiu să scrie istoria națională, a cărei necesitate o accentuase de atâteaori. La sfîrșitul anului 1884 spunea Barișiu, că s'a decis să mai poarte încă un an de zile peana de ziarist, pentruca cu voia lui Dumnezeu să implinească 50 de ani ai activității sale pe acest teren. Tot atunci spunea că mai are înaintea ochilor și alte lipsuri arzătoare ale publicului nostru, despre cari niciodată nu se poate scrie și vorbi de ajuns... Sunt chestiuni și ramuri de știință, fără a căror discuțiune și propagare, politica zilei este și rămâne stearpă, neînțeleasă și nefolositoare”, dar în anul următor, 1885, în ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel, sistînd apariția ziarului său „Observatorul”, își ia rămas bun dela publicul cetitor spunînd, că secțiunea istorică i-a încredințat o „misiune pe cît de frumoasă și onorifică, pe atîta de grea și răpitoare de timp; alături de aceasta retragerea totală din luptele politice militante este o consecință naturală, imperioasă.”

După o activitate ziaristică, culturală, economică și politică atît de intensă și îndelungată, Barișiu ar fi fost în drept să se ceră pentru bătrînețele sale liniște și odihnă. Dar el nu era omul, care să poată odihni în lumea aceasta, unde secerișul e mult și lucrătorii atît de puțini. S'a apucat deci la adînci bătrînețe și în timp de 6 ani de zile a dăruit neamului său cele 5 volume vaste, inițiate: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe două sute de ani din urmă.” La o istorie sistematică nu se mai putea gîndi, fiind

„foarte strămtorat de timp.” De aceea și-a aranjat lucrarea după sistemul de biografii și monografii, care-i venia mai cu ușurință, avînd el de mai înainte astfel de biografii și monografii publicate prin foile sale sau prin „Analele Academiei”.

Înainte de a-și închide ochii pe veci, neobositul moșneag Gheorghe Barișiu își încheia lucrarea sa istorică într-un ton de înălțător optimism tineresc, constatînd că în mînia tuturor piedecilor firești sau măestrite, ce s'au pus în calea dezvoltării noastre, Românii au realizat totuă progrese însemnate dela 1850 încoace. „Nu-mi veți numi — încheie Barișiu — în sute de ani o singură epocă, întru care poporul român, luat în totalitatea sa, să fi dezvoltat atîta putere de viață, un progres atît de nimer, precum este acesta percurș dela 1850 și mai de aproape dela 1867 încoace. Să ne mîrginim însă la partea națiunii române, cîntă se află înrădăcinată din străvechime în aceste ferii situate dincoace de munți. Lipsiți prin legile statului de dreptul individualității naționale-politice poporul român s'a retras sub scutul libertăților europene, care apără pe indivizi de asupra despotismului; retras la altarele bisericilor sale, conștiința sa națională în loc de a se întineca și a se tâmpi, ea mai vîrtos s'a deșteptat și afirmat față cu Europa luminată în măsură, precum mulți din noi nu am fi eruzut niciodată. Respingi din luptele politice militante. Românii s'au recules în puțini ani și fără a renunța un moment la drepturile lor, care se confiscă, nu însă a se și pierde, — au știut să-și aleagă o multime de ramuri ale activității, fără care chiar de s'ar fi bucurat de autonomia națională și politică oricît de tîrgă, bunăoară precum o avuseră Sașii ori clasa aristocraților, ar fi fost poste putintă să înainteze.”

Cu conștiința împăcată, ca la toate progresele acestea a contribuit și el, înmulțind talentul, ce i-a dat Dumnezeu, ca „o slugă bună și credincioasă” neamului său, — s'a pogorit în mormînt Gheorghe Barișiu, în 2 Maiu 1893.

Vieța lui întregă a fost călăuzită de principiul moral, care fusese și lozincă marelui istoriograf german Ranke: Labor ipse voluptas.

DR. IOAN LUPAȘ

Unirea Transilvaniei

(continuare din pag. 1.)

originea noastră română și credinței că toți câți au aceeași lege, origine și limbă formează un popor.

Tălmăcirile maramureșene, sibiene, bălărdene, brașovene, ori din Govora munteană sau Neamțul moldovean roiau pe tot cuprinsul românesc, și dospeau acelaș suflet național. Amintirea lui Mihai Viteazul a alimentat ideea unirii, cu atât mai mult, că marele erou a dispus ca metropola Ardealului să fie sfințită la București. Legături între provinciile românești au fost din vremuri străvechi. Voievozi ca Mircea cel bătrân, Ștefan cel mare, Petru Rareș, veneau în Ardeal, ca la ei acasă. Pe unde pășea puterea acestor voievozi, viața românească în biserică și așezămintele ei lua un nou avânt. Până să-și poată organiza episcopiiile proprii, care lucrau pentru mântuirea vecinică și cea vremelnică a poporului, Românii ardeleni au trăit din merindea sufletească trimisă dela frații de peste munți. Mircea cel bătrân trimitea în Ardeal pe vlădica Macarie, Ștefan cel mare a așezat scaun episcopal în Vadul Someșului. Radul cel mare înființează episcopie la Geoagiu. Intemeietorul celor din-tăi mănăstiri, călugărul Nicodim, pune temelie mănăstirii Prislop, din tara Hațegului. Pe locul unde Mihai Viteazul a înălțat metropola sa, se ridică azi falnică catedrală a Unirii. Destinul istoric hotărâse, încă din 1600, ca unirea să se înfăptuiască în acest loc.

Solidaritatea aceasta religioasă și culturală manifestată și prin schimbul de cărți și ajutoare bănești între frați, a contribuit la pregătirea unirii. Astfel unitatea sufletească încheiată în taina atâtor vremi începea să se afirme împotriva celor ce ne sfășiau ogorul străbun, pregătind însăși unitatea politică a neamului.

Când oprimarea s'a întepit, odată cu înfăptuirea dualismului austro-ungar, prin pregătirea unor Legi, care urmăreau sugrumarea politică și ruinarea economică, privirile tuturor se îndreptau cu iubire duioasă și cu nădejdi nebănuite spre frații de dincolo de munți, care începuseră a se reculege din urgia vremurilor barbare. În jețul domnesc svăcnea din nou inima românească. Bătăliile ei cresc meru până ajung la intensitatea acelor mari inimi care au înfăptuit pe Alexandru I. Cuza, pe Carol I, pe Ferdinand I. și pe sfetenicii lor patrioți.

Vremuri noi și generoase au precipitat formula de libertate națională și de autodeterminare pe baza principiului etnic. Uraganul pricinuit de războiul pentru liberarea națiunilor, reclamată chiar de interesul omenirii, fiindcă numai pe temelii ei se poate concepe progresul, a zădărnicit și prăvălit blocurile statelor artificiale, clădite pe principiul ocupațiilor și asupririlor perfide. Principiile noi de libertate și de dreptate au biruit, și am intrat în drepturile noastre legitime, pe celuite și cu sângele sutelor de mii de croi și martiri.

Actul luminos al unirii trebuie să ne înțelepească viața și să facă din ea ceea ce trebuie să fie: o putere de bine și Pildele eroilor și martirilor sunt vii în viață și se orientează după ei? Recunoștința se dovedește numai printr'o viață, care clipă de clipă să fie o palpitare de ideal și o faptă creatoare în ordinea morală. Prăznuirea acestei slăvite zile a unirii trebuie să fie încununarea acelei solidarități morale în cadrul victoriei naționale, în fața căreia se vor destrăma toate planurile și svârcolirile dustrane.

Unirea Ardealului nu a fost o alianță dictată de interese trecătoare, ci o contopire, căci ea este întruchiparea frăției românești, întemeiată pe sentimentul iubirii de frate. Frăția națională a Românilor s'a hrănit din dragostea creștină, care singură e constructivă și rodnică. Ura și dușmănia dintre frați poate distrage ceea ce există, dar nu e în stare să pună nimic în loc; pe când iubirea poate muta munții. Blocul de frăție românească care se cimentează în urma loviturilor și încercărilor trimise de Dumnezeu pentru păcatele noastre, va face minuni. Am fost destul coridor prin care s'au scurs toate sălmele, vrem ca țara noastră să fie casă și vatră întărită cu hotare firești, croite de sufletul neamului nostru. Să nu uităm o clipă că toate faptele mari și toți eroii noștri sunt o izbândă a iubirii creatoare. Tot ce avem e izvorit din iubire, iar măsura dragostei de neam o dă puterea de abnegație, de lepădare de sine și de jertfa pentru înălțarea lui.

Să ne unim în gânduri și simțiri, cu frații noștri de pretutindenii

Scrisoare

Pentru noul drum al gazetei

Reapare „Gazeta Transilvaniei”, nu în vremuri de „restricte” — cum obiceiul în să glăsuiește în limbajul lor de schimonisiți sentimentali, ai deprimărilor prefăcute; măscărici cu etichete de guvern — ci de nădejde, a unei țări reînprospătate și de bucurie, cu freamăt purificator.

Ideea fertilă, de a da nobilei publicații impulsul reînnoirii în slovele bătrâne ardelenesti, ale unei tradiții de valori substanțiale, de așezată cugetare, de vi-guroase așteptări și de năvalnice râvne, dar într'un timp de redeşeptare — firese națională — sub sceptrul, de astădată, — nu teatral și fățarnic, — al Statului Legionar, respinge, totodată, trufiile arpage, sărbătorite pe pustă, în ecourile încă nestinse ale sălbătesilor șovine.

Îndreptățiți cu atât mai mult speranța viitoarelor izbânzi, cu cât contopiți mai adânc credințele de odinioară, ale vechilor vajnici cărturari, cu vilele catechisme de astăzi, ale unei tinereți pornite din aceleași frământări, fericiți, suferinți și icoane.

Cum nu v'am mulțumi pentru simbolul act, care — după vrerea voastră robustă — începe la 1 Decembrie, ziua gloriilor românești, — în neîncreștata procesiune — și a durerilor, în neobosită prefacere de redăcie și sfințenie?

HORIA BOTTEA

Se adună în sâmburele lui, de miraculoase germinații, altceva decât insolenta paradei, ușurința deșeptăciunii, trivialul demofiliei și vicieimul costumelor de valeți.

Ați înlocuit victoriile de aparență și entuziasmul de contabilitate dublă, ale vlăstarelor nimicite în propria lor zădărnicie, cu bravura și avântul, cu religiozitatea și tăcerea, cu înțelepciunea și stăpânirea de sine, cu buchiile hrisoavelor, litera biblică și flămurile sufletelor de rouă.

Sub peceta unor atari năzuințe și a unor asemenea realizări, în mers cu neputință de stăvilite, în elanul lor disciplinat și hotărât, sub privegherea marelui general, nezdruccinatului Român, vigurosului justițiar și cumintelui gospodar de așezăminte noi, dar cu evlavia strămoșestilor citorii, — dela o vreme uitate sau batjocorite de o lume ghiftuită și factice — urarea legionară se înalță până la puterea unei lozinei călăuzitoare și până la imperativul unui crez, — de tinerețe fără bătrânețe și de viață fără de moarte.

Ea va îndruma, fără îndoială — și dor-nțele noastre aprigi o cer — sensul ziarului de aspirații, și al sfințelor noastre îndrăznești, însuflețite de Neam și oer-tite de Dumnezeu.

PUBLICAȚIUNE

Școala de Agricultură Sănpetru, vind în ziua de 17 Decembrie 1940 ora 10 prin licitație publică orală: 10 bucați porci grași; 1 apă rasa „Nonius Mare” de 9 ani; 1 Măz rasa „Trachener” de 2 ani; 2 Mânze rasa „Trachener” de 3 ani. Licitația se ține în localul școlii, unde de poate vedea acest material în fiecare zi. Dacă licitații de față rămâne fără rezultat, se va ține a doua licitație în ziua de 22 Decembrie 1940 la aceeași oră și loc. Sănpetru, la 27 Noembrie 1940. Director: Ing. Ion Mârza, Secretar: Ghiz Pavel.

Mica publicitate

Maistru răsucitor pentru răsucit simplu și efecte, creștin, cu experiență se caută la o mare industrie textilă. Ofertele sub răsucitor.

Maistri țesător cu practică români, pentru războaie Cord Streichgarn se caută imediat la industrie textilă. La ziar sub Maistri țesători

Maistru țesător pentru Kammgarn mode și stappel etnic se caută pentru o țesătorie de Kammgarn în Regat. A se adresa la ziar.

Maistru pentru mașini de uscat stofă se caută de către apretură Regat. La ziar sub maistru uscător etnic.

Maistru țesător conducător de țesătorie bumbac, mode, Stappel și vigogne, cu practică și referințe, creștin, caută industrie textilă. A se adresa la ziar sub conducător.

Maistru încheietor de urzeli pentru Kammgarn, Streichgarn imediată angajare. La ziar sub etnic

Curelar maestru cunoscător în lucrări de specialitate textilă, căutăm spre imediată angajare. Sub curelar creștin.

Căutăm maistru ortător pentru deșeuri (zdrențe) noi și vechi, lână, bumbac, mătase pentru fabrică mare textilă. La ziar sub român etnic.

Maistru țesar și șef de atelier mecanic, cazane creștin căutăm la ziar sub șef atelier

Maistru tâmplar și modelist specializat în tâmplărie și lucrări în lemn pentru textile se caută urgent. La ziar sub maistru etnic lemnar.

Maistru electrician, motoare, generatoare, tablouri, drenji slabi și înalte tensiune, creștin căutăm spre imediată angajare. La ziar sub electrician

De vânzare casă familiară modernă cu grădina frumoașă. Str. Octavian No 12 318 2-2

Vând sau fac schimb un jugăr pământ arabil lângă pavilioanele C. F. R. Brașov. Informațiuni Calea Victoriei Nr. 11 la Doamna Maria, 422 2-3

De închiriat o răvălie în Strada Gărei 40. 423 2-3

De închiriat o răvălie la poziție bună și locuiește în satulung. Informațiuni în 423 2-3

PARATE DE RADIO

BLAUPUNKT

ȘI IN RATE LUNARE LA:

ION I. MIRCAN

STRADA VOEVODUL MIHAI No. 27

475 1-9

Glăsuesc înaintașii

Azi, când se împlinesc două decenii și mai bine dela Sfânta și marca Unire a tuturor Românilor, o poruncă din adâncurile pământului Transilvan, ne obligă la un pios popas pe marginea strărilor care au înfăptuit-o.

Născuți odată cu glia pe aceste meleaguri așa cum ni-i martoră istoria existența noastră aici a fost vitregită de împrejurări care adesea au umbrit-o, dar n'au îngunuchiat-o. Cu toate valorile necazurilor ce și-au spumegat „arama” neputinței, sufletul plin de mândrie națională, conștient de menirea lui aici și-a hrănit zi de zi idealul istoria.

Nu s'a clintit nici sub grindina apăsărilor; nu s'a îndoit nici sub povara amenințărilor, ci a înfruntat stoic până și cicloul desnaționalizării. Au fost vremuri când tradițiile erau amenințate, religia pe cale de a fi înlocuită, iar limba — timbrul naționalității — nesocotită. Toate acestea însă au continuat într'o armonie tălmăcită, să contribuie la menținerea noastră aici.

Sfânta Unire a fost preconizată pe calea slovei, — argument decisiv — urmată de aproape de spada înfăptuirii. Sub raportul limbii, obiceiurilor, tradiției, nu trebuie să se uite un moment, că noi am fost uniți întotdeauna și numai aparent politic despărțiți. Ne-am încălzit de-a lungul veacurilor la flacăra sacră a aceluiași ideal, ne-am răcorit arșița sufletelor cu roua acelor nădejdi, ne-am potolit setea cu stropii aceleiași ape vii a „plînirii” așteptărilor.

Un Coresi, meșter tipograf și iscusit îndrumător în ale limbii, și adresează tipăriturile tuturor fraților într'un Hristos.

Un exemplar de rar bun simț al Ardealului, Simion Ștefan, își îndreaptă rodul muncii către toți „acei răsfirați” în toate părțile, cerându-și cu orice scuză că nu vine de vina lui aceasta. O clipă de fulger a tăsnit de sub paucea amnarului istoric scutelia Unirii, care a vesticit cărările viitorului, Mihai Viteazul.

Cu lumina orientării conștente s'au

întors dela Râm corifeii Școlii Ardelenne aprigi, dârji și cu spada grea de slova grăitoare a originei și unității noastre, pe care au fluturat-o retezând pretențiile, acelor care ne tăgăduiau dreptul nostru aici. A fost poate cea mai iscusită școală politică deghizată în haina culturii, din câte are trudită noastră istorie. Și în zelul lor fanatic, un Micu, un Șincai, un Maior n'au preocupat nimic, ci și-au măcinat existența pe rugul acestui crez.

A trebuit să vină 1916 ca să rupă definitiv zăgazurile atipite, să trezească definitiv istoria și să înfăptuiască minunea cea visată de ei.

Și azi când am plătit greu tributul păcatelor vechi cu propria sfășiere din trupul nației, se cade să aplecăm urechea la porunca înaintașilor, ce ne strigă din rărunchii neamului. Se cuvine să o facem mai cu seamă azi, când timpul biruinței a ridicat la cârmă adevărata elită a neamului. Ne-o strigă Horia, cel cu oasele frânte pe zimții rotilor depe culmea Bălgradului, care au trosuit grăitor pentru veșnicia libertății și unirii. Ne-o poruncește Iancu, acel răscolitor de oameni și păduri și căruia parcă și azi îi auzim tânguitul fluierului.

Ne-o aduce aminte Bănuțiu, ecel maestru al cuvântului inapripat, care în vâlvația convingerilor, răspica teama că nu cuvna să cădem ademeniți de mirejul momelii.

Ne-o psalmodiază rășinăreanul Goga, poetul pătimirii noastre, care ne-a tras-o sub crezul aceluiași Mesia. Ne-o cer plaurile lui „Ion”, ne-o impun idilele lui Cosbuc. Și mai presus ne-o cere nrucele pașilor Căpitanului și a sufletului răstignit pentru Hristos, a Șeraficului Mota.

Imperativul întâiului Decembrie 1940 să fie ca „Soarele sfânt depe cer”, simbol al vâzuințelor tuturor, să strălucească cu același argint viu și asupra celor 1.400.000, pentru a răspunde idealului jertfirii înaintașilor.

I. CAN

Misterul Devenirii românești

Amintirea măreței zile de 1 Decembrie 1918, când Adunarea Națională de la Alba-Iulia a proclamat unirea Transilvaniei, în cuprinsul hotarelor ei tradiționale și naturale, a Țării Crișurilor, a Maramureșului Voevodal și a Banatului cu Vechiul Regat al României, stăruie în conștiința oricărui român de bună credință ca o mustrare dureroasă ca conține și un îndemn.

Ca o mustrare pentru toate renunțările lașe și oportuniste, la care am fost părtași în ultimele două decenii, părsind lina dreaptă, de luptă, ce reprezintă cea mai nobilă și înrădăcinată tradiție a Ardealului.

Căci Unirea de la Alba-Iulia n'a fost un act incidental și surprinzător, datorit unui concurs fericit de împrejurări, ci încununarea firească a unui destin multiseclar de sacrificii, cu atât mai năvălitoare, cu cât au fost susținute de hotărârea dâră a umilei mulțimi românești, însetată de drept și de libertate. Nu însă de libertatea înșelătoare și fără frâu a înșelătorilor personali, a poftelor de exploatare, asuprire și nedreptățire a semenilor, în numele căreia s'au comis toate josițiile și trădările din ultimul timp, ci de libertatea națională, întezărită ca singura posibilitate de exprimare spirituală a poporului care a dat viață și înțeles regiunilor din cuprinsul Daciei de odinioară. Acea libertate, pentru care s'a lăsat frânt pe roată, cu o cruntă înversunare, Horia și de jalea căreia a doinit din fluer lanca, când durerea, pricinuită de necredința unui împărat nerecunoscător și înfricoșat, i-a întunecat mințile. Libertatea pe care a presimțit-o și acel umil diac din Brașov, care, într'un moment de transfigurare, la lumina tremurândă a opaițului, a făcut pe Apostolul lui Coresi dela 1563, prima însemnare, într'o carte bisericească, asupra originii noastre romane. A răbufnit în această însemnare toată obida de viață chinuită a neamului său și speranța neșovăitoare în împlinirea dreptății. A unei dreptăți ce nu poate fi câștigată decât printr'o înălțare sufletească până la culmile sacrificiului, căci hotarele unui neam le statornicește energiile sale vitale și capacitatea sa de afirmare.

Virtutea pentru a putea înfrunta aceste încercări ale sorții, nu li-o dă decât credința; neprihănită și eroică ce „înfrânge codrii și supune munți”, credința în menirea neamului și conștiința rostului său în lume. Ele singure au călăuzit, dealungul veacurilor, lupta de dezrobire a poporului nostru din cetățuia naturală a Ardealului, leagănul românismului întreg. Un călător străin, poposind în anul 1656 la Alba-Iulia, nota emoționat următoarele: „În piață se găsea o spânzurătoare din lemn, de care atârna săptămânal, aproape în fiecare zi de târg, un Român”. „Românii însă îndură cu bucurie asemenea chinuri, gândindu-se că și Măntuitorul lor a fost juit pe cruce”.

În această neistovită putere de sacrificiu, izvorâtă dintr'o superioară concepție de viață, trebue căutat și misterul devenirii românești, mister pe care Unul singur, Căpitanul, l'a trăit cu o tragică și patetică intensitate, ca nimeni altul, împlinind prin sacrificiul sublim al totalei Sale dăruiri, pe drumul de calvar al Legiunei, miracolul românesc al timpurilor pe care le trăim. În fața acestui miracol, care ne-a izbăvit, purificându-ne, mustrarea conștiinței noastre, de a fi rămas orbi și surzi, în timp ce minunea se împlinea, devine și mai chinuitoare.

Fie ca îndemnul pe care această mustrare îl conține de a urma neșovăitor, cu smerenie pocăinții și fapta hotărârii, poruscile pe care jertfa Sa neasemănată ni le-a dat, readucându-ne, pe făgașul larg al destinului zămislit din profuziuni dactice și citorit de opera imperială a lui Traian, să fie ascultat.

Fie ca umbra mărețelor sale aripi, întinse ocrotitor peste meleagurile, îndoliate ale acestei țări îngenunchiate și sfărțecate, să redea vrecii românești virtutea pe care EL ne-a arătat-o, pentru a recăștiga în veac, tot ceiace păcatele noastre a pierdut.

Dr. C. Sasu

**Dați pentru ajutorul
LEGIONAR**

1 DECEMBRIE 1918

In hoc signo vinces!

Aniversările naționale — ocazii de contact al celor de deasupra gleei cu cei de sub ea — ca să-și păstreze vie, neștirbită semnificația lor inițială, au, se pare mereu nevoia, de tonicul loviturilor sorții, al suferinței, al jertfei.

În vremuri de restriște, aceste aniversări devin faruri care luminează și răscolesc adâncuri inaccesibile oratorilor „festivi” comandați, goarne care sună mobilizarea, drapelul care strâng sub cutele lor toate energiile răslețe ale unei nații, aliniindu-le iarăși în frontul luptei.

În vremuri de huzur însă, lipsit de fermentul care să le țină crescut volumul capitalului de virtuții și energii investit în ele, conținutul lor primar de entuziasm an cu an se diminuează, importanța lor reliefaându-se, cu vremea, doar în prezența cătorva fracuri, la un Te-Deum oficial și rezumându-se la o cuvântare, tot oficială, în pustiul și absența sufletească a asistenței, care în acest „timp pierdut”, ar fi mai bucurătoare să se plimbe la Corso sau să-și ațâțe foamea în jurul unei mese cu apetitive.

Mereu constatată anemierea a semnificației zilei de 1 Decembrie în anii următori proclamării unirii Ardealului cu Regatul Român era, deci în firea lucrurilor.

Străine de suferințele și furtunile luptelor din care au răsărit praznicele naționale, beneficiare numai ai roadelor acestora, sufletele s'au moleșit aciuându-se în bătaia Soarelui libertății depline, uitând și de tranșeele de ieri cu osămintele din ele, și de îndatoririle de-a doua zi cu opintirile și jertfele pe care le reclamă, îndreptându-și privirile nu spre asprele porunci ale unei Patrii cu atâtea răni încă nevindecate, ci spre huzurul individual.

Era nevoie de o nouă zgâlțâire, necruțătoare, din placiditate în care ne cuibăriserăm în fața eforturilor virile cheltuite de alții pentru cucerirea a noui puncte de sprijin întru atingerea idealului care dă conținut și sens vieții.

Căci nici o evocare oratorică, cu oricât talent ar fi făcută, nu poate trezi sentimentele pe care le deșteaptă trăirea aievea, nu imaginari, a realităților care au produs evenimentul sărbătorit.

Ne obișnuisem să sărbătorim la 1 Decembrie ziua reîntririi noastre sub spectrul românesc. Zi de biruință. Uitaseam însă, sau ne făceam a uita, că această biruință era triumful suferinței. Dar Des-

tinul eu uita. „Când ți-e mai drag, clopotu-ți trag”, — spune o vorbă din bătrâni. Ne-a fost dat, deci, ca goarnele, care vestiau până mai ieri sărbătoarea biruinței, de astă-dată să fie invălate în doliu. Ne-a fost dat ca, în anul acesta, a treia parte dintre frații cu cari eram ieri încă împreună, între hotarele aceleiași Patrii, să-și plângă durerea pe drumurile pribegiei, sau pe gurguile de morminte proaspete, în căminuri îndoliate, cu glasul sugrumat.

1 Decembrie 1940 nu ne mai adună în semnul bucuriei, ci în cel al suferinței, a fecunde suferințe, care a dus la triumf de acum 22 de ani și care, singură, va putea numai duce la o nouă victorie, fiindcă azi e retrăită iarăși aievea, nu iluzorie.

Biruința aniversată an de an la 1 Decembrie aburise creierul și ne împăingise privirea; tragedia pe care am trăit-o însă în toamna aceasta ne-a zguduit din toropeala în care ne complăcusem, limpezindu-ne iarăși privirea în fața realității dure.

„Deșteaptă-te, Române!” care, după Unirea, devenise indezirabil, considerat de rentierii Unirii: expresie a unor tendințe religioase, centrifugale, cutremurătoare văzduhul, iluminează și îmbujorează iarăși fețele ofilite, înfioară iarăși sufletele lazaronizate, înrouând din nou ochii fixați spre hotarele săngerânde.

În nimbul care încunună numele cetății voevodale, deslusim azi mai viu scâpările spadei lui Mihai; iar în ecourile care s'au îndărtănit să se păstreze între vechile ziduri ale cetății, se deslășesc mai limpede palmile căzute, în zureit de lanțuri, pe obrazul Craiului Munților, ca și trosnetul truditelor oase ale iobagului iluminat din Albaul Munților Apuseni și ale tovarășului său din Cărpensi.

De aceea vom birui! Vom birui din nou, fiindcă icoana acestei zile însoțite a istoriei noastre va regalvaniza puterile organismului lăncezit.

În semnul acestei zile vom birui din nou, căci scris este că la capătul Calvarului a fost și va fi întotdeauna: biruința, învierea. Mai ales că de-acum înainte, în lupta de recucerire a patrimoniului pierdut, avem și sprijinul, de neprețuit, de neînfrânt, al trăiri aievea a 22 de ani de izbăvitoare viață națională.

Și robia, pentru cine a gustat odată libertatea, e numai vremelnică.

AX. BANCIU.

**GRAND
HOTEL LAFAYETTE
BUCUREȘTI
CALEA VICTORIEI 11
Cel mai bun și confortabil
HOTEL AL CAPITALEI
— Prețuri moderate —
358 1-0**

**Asociațiunea Culturală
„Astra” Brașov**

aduce la cunoștința tuturor, că în anul viitor (1941) împlinindu-se perioada de 5 (cinci ani), mandatul actualului comitet încetează, urmând a se proceda la alegerea unui nou comitet.

Având în vedere însă, că nu au dreptul de vot, conform Regulamentului și Statutelor Asociațiunii „Astra”, decât acei membrii activi, pe viață, sau fondatori, care au fost primiți ca membrii în anul precedent adunării generale (1940) și și-au achitat și taxele pe anul în care se ține adunarea generală (1941), acei care doresc să beneficieze de acest drept sunt rugați să se conformeze.

Președinte,
Dr. NIC. CALIMAN
medic

Secretar,
Prof. ION COLAN

TABLOU
de tinerii ce formează clasele anilor 1942, 1943, 1944, 1945 și 1946, dispăruți din comuna Satunou. Birt Nicolae 1942, fiul lui Nicolae și Ileana, Fritsch Zoltan 1942 fiul lui Iuliu și Susana, Jambor Petru 1942, fiul lui Petru și Maria, Nagy Mihai 1942 fiul lui Ileana, Samu Matei 1942 fiul lui Aurica, Tamas M. Andrei 1942 fiul lui Mihai și Ecaterina, Antal Bartalis Gh. Ștefan 1943, fiul lui Gheorghe și Margareta, Fazakas A. Ludovic 1943, fiul lui Andrei și Ghizela, Gecse Laurențiu 1944 fiul lui Laurențiu și Rozalia, Jakab Gheza 1944 fiul lui Maria, Buruiiană (Gabor) Alexandru 1945 fiul lui Alexandru și Ludovica, Luca Ștefan 1945 fiul lui Ștefan și Elena, Tamas Ioan 1945 fiul lui Mihai și Ecaterina, Tartoalia Petru 1945 fiul lui Petru și Istina, Bodor Ștefan 1946 fiul lui Maria, Erdei Iosif 1946 fiul lui Iosif și Isabela. Primar: Vasile Lazăr. Notar: Grigor Dosa.

**„Tărlungul”
Societatea electrică Satulung caută
oameni de serviciu, (bărbat și
tamea sa)**

A se adresa la biroul Societății
Satulung. Str. Regele Ferdinand 51
419 1-2

**Răspândiți
Gazeta Transilvaniei**

**RISIPĂ
de
Lumină**
**ȘI TOTUȘI
ECONOMIE
mare la
curent**

**Tungstam
KRYPTON**

Produs de
Fabrica Românească de becuri
TUNGSTAM S. A. R.
BUCUREȘTI

Acest 1 Decembrie

Când, la 1 Decembrie 1918, Ardealul s'a alipit la patria mamă, s'a constatat pe lângă unitatea de sânge și le suflet, unitatea teritorială a neamului românesc. Aniversările acestei uniri deatunci și până astăzi, 1 Decembrie 1940, aveau loc peste un pământ unic, peste un sânge unic, dar nu peste un suflet unic. După ecumenicitatea sufletească a tuturor Românilor din timpul războiului mondial, echilibrul a fost distrus.

Ardealul pietros și dâră a privit cu stângere de inimă jaful și înstrăinarea aduse de cei „de dincolo”. Este o realitate care nu se poate nega.

Acest echilibru, această unitate sufletească de nebiruit a neamului românesc, n'a fost restabilită decât atunci când ardeleanul Moța a căzut alături de munteanul Vasile Marin și moldoveanul Corneliu Codreanu a fost îngropat în aceiași groapă cu ardeleanul Bozântan.

Peste toate păcatele și dezbinarea sufletească din trecut, se așterne azi din nou unitatea sufletului neamului românesc, statornicită prin moarte și prin Mișcarea Legionară.

La Alba-Iulia se serbează azi, pentru întâia oară dela războiul cel mare, unitatea sufletească a neamului. Unitatea sângelui a existat întotdeauna. Unitatea pământului românesc nu mai există.

Am pierdut pământul, dar am câștigat sufletul. Aci și dincolo și oriunde inimile românești bat din nou împreună.

Peaceastă temelie regăsită a sufletului neamului se va zidi deacum înainte piatră cu piatră.

Nimic și nimeni nu o va putea înfrânge. Deoarece ea este cea mai puternică pe care a avut-o până acum neamul românesc.

Privim schimbările acestea care nu ating sufletul milenar al neamului și spunem: Vremelnice. Noi ne tragem acum întreaga forță nu din litere și paragrafe ci prin cei morți decurând, dela toți morții căzuți cu sabia în mână în două mii de ani.

Avem acum un singur suflet: toți morții și toți viii.

Acest suflet îl punem azi, 1 Decembrie 1940, la Alba-Iulia, în Ardealul românesc, pentru că va mai trăi neamul acesta, drept temelie a noului său destin.

HORIA GHIEA

1 DECEMBRIE, fiorul sfânt al unei inchinări

Se împlinesc astăzi douăzeci și doi de ani de când în cetatea suferințelor lui Horia și a tovarășilor săi, noi Ardeleni am rupt lanțurile unei robii milenare și am dat împlinire pentru totdeauna visului realizat o clipă de croul Domn Mihai Viteazul.

Ce fericită împlinire! Din Bătăgul umilintelor de altă dată, soarta dreaptă ne-a răzburat, dându-ne prestigiul unei națiuni care și-a cucerit libertatea și demnitatea. Noi nu intrăm în rândul popoarelor cu cereri nedrepte și miloage, noi n'am primit nimic în dar, ci alesul nostru popor s'a impus prin dreptatea cauzei noastre și prin afirmarea vitejei strămoșești.

Lumea veche a cunoscut o instituție a umilintii, aceea a sclavajului. Robul era cea mai tristă existență. Libertatea o putea primi numai în schimbul unei fapte deosebite sau o unei sume mari de bani.

Istoria trecutului Ardealului a cunoscut robia de veacuri a unei stăpâniri nedrepte și împilatoare.

Noi n'am suportat-o cu resemnare lașe, istoria vădește că în multe rânduri, strămoșii noștri s'au ridicat împotriva jugului străin și a lanțurilor umilitoare.

Ce au fost toate revoluțiile Ardelenilor, decât manifestarea conștiinței naționale dorită de libertate și de a fi stăpâni pe plaiurile unde opinia românească s'a păstrat într-o continuitate istorică în ciuda acelor care ne dușmănesc.

Iar la plinirea vremii, noi am știut să plătim prețul mare al răscumpărării și care a fost sângele bravilor ostași morți pentru idealul sfânt al României întregite. De aceea, cu fruntea ridicată stăm alături de celelalte popoare și conștiinți de dreptatea cauzei noastre, nu ne îndoim nici o clipă în reușita de mâine.

Ardealul ni s'a frânt în două, anul durerii ne-a umezit iarăși ochii; doina umple de jale văile Someșului și crestele Maramureșului.

Suferința bate iar la pragul vetrei românești.

S'a mărit ceata martirilor neamului. Avem sufletul răvășit de durere, ne-am întălnit cu trecutul pe aceeași linie de suverinități și nădejde. Ne găsim stăpâniți de aceeași inflacărăre fântă pentru binele și izbânda românismului.

Tara și neamul ne vrea uniți, ne vrea împăcați, ne cere tuturor întreg devotamentul și toată puterea de muncă. Infrății în gânduri de bine pentru neam, credincioși împlinitori ai idealului național, trebuie să ne sârguim să urcăm pe același drum istoric al înaintașilor.

Istoria de lupte și frământări a trecutului ne luminează lupta și ne murește duhul de luptători cu clanul biruitorilor de ieri.

La evocarea aceasta pioasă, simțim fiorul sfânt al unei inchinări și a unui legământ pe care îl facem în această zi a Ardealului.

Din aplecarea spre glie, desprindem o șoptit: este a lor, a ostașilor din războiul cel mare, a ostașilor lui Horia, a tovarășilor lui Ianuș: „Ardealul, Ardealul!”

Români, cu sufletele limpezite de cel mai curat naționalism cu puternice sentimente de dragoste pentru tot ce-i românesc, să fim uniți în eugete și fapte spre a putea da țării vigoare și traicnie peste veacuri.

PROF. GH. SERBU

PUBLICAȚIUNE

Se aduce spre cunoștință generală, că în ziua de 7 Decembrie 1940 ora 9 a. m. primăria comunală Turcheș arendează prin licitație publică pe termen de 1 an, cariera de piatră Mărdigău, cu prețul de strigare de lei 40.000 arenda anuală, garanție 10%. Licitația se va ține cu strigări și cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din L.C.P. Condițiunile și actul de sarcini se poate vedea la primăria comunală în orele oficiale. Primar: Cpt. Jantea Aurel. Notar: Petre Tanco.

FARMACIILE DE SERVICIU

30 Nov. — 7 Dec. a. c.
Farmacia: „La Ursu”, str. Hirscher 14,
„Turnul Negru” cal. Victoriei 39.
Spectacole:

ULTIMA ORA

Cel din urmă drum al Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor spre locul de veșnică odihnă

In dangățul tânguios al pădurilor de clopote, pe drumul spălat cu șiroaiele lacrimilor de amarnică durere, trupul sfârtecat al Căpitanului și al sfetnicilor lui celor mai apropiati într-o jertfă, s-a aplecat în mormânt. Sfâșietoarea desfășurare a ceremoniei petrecută în 30 Noembrie în Capitală

După o săptămână de trudnică muncă, — în care plânsul mult s'a îngăsat cu geamătul poparei iar sudoarea frunții s'a înfrățit cu lacrima durerii, — lespede de ură și de belon a fost uruită de peste sânul de pământ ce adăpostise vremelnic trupurile Căpitanului și ale sfetnicilor lui dragi Nicadorii și Decemvirii.

Incleștate în veșnicie, înlocmai cum în viață se îmbrățișaseră în jurământul sfânt al camaraderiei, trupurile sfârtecate de răzburarea fără seamăn, aruncau clipiri de raze, asemeni aureolei sfinților dimprejurul creștelului. Peste miile de lumânări ce clipiau din gene ostentele picuri de ceră, moaștele martirilor credinței legionare străluciau alături de aștrii cerești în noaptea limpede și rece a acestui ceruit Noembrie.

S'a cutremurat firea în clipa atingerii moaștelor sfinte iar calapețasma lumii vechi s'a prăbușit alături de groapa din care s'au înălțat trupurile martire investimentale în verde.

Peste această lume se va zidi o nouă lespede de granit, nu a urii și a răzburării, ci a iertării și a uitării.

IN CATEDRALA DURERII: SFT. ILIE-GORGANI

Insiruite pe două rânduri, sutele de mii de creștini, cu fețele rupite de intristare și brăzdate de râuri de lacrimi, aduc ultimul omagiu, din zori și până'n noapte, moaștelor sfinte ale Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor, în catedrala imensei dureri legionare: Sft. Ilie-Gorgani.

Cele patrusprezece cociuge, îmbrăcate în verde, ocupă întregul spațiu din mijlocul bisericii. În față sunt așezați Decemvirii, în mijloc, pe un catafalce mai înalt, care domină încăperea, sicriul cu sfântul trup al Căpitanului iar în fața altarului stau rânduite cociugele Nicadorilor.

Ieri noapte au defilat prin fața martirilor României Legionare ultimele rânduri lăsând pe lespezile bisericii cei din urmă stropi de lacrimi și de durere, spre a face loc cămășilor verzi.

DEFILAREA ARMATEI VERZI.

În cursul zilei și a nopții de Vineri, din toate colțurile pământului românesc, au sosit în Capitală zecile de mii de cămăși verzi. Legionarii s'au îndreptat spre biserica Sft. Ilie Gorgani unde au depus nenunțate coroane de flori, acoperind sicriile martirilor. Pelerinajul a durat toată noaptea.

La căpătâiul morților stau de veghe gărzile de comandanți, ajutoari de comandanți, și instructori legionari. Stau deasemenea familiile și rudele celor căzuți.

Intr-o disciplină impresionantă, coloanele de legionari în uniforma verde trec nesfârșite, salutând pentru cea din urmă oară pe ubitul lor Căpitan, pe Nicadorii și Decemvirii lui

La orele 12 din cursul acestei zile, a sosit la biserica Sft. Ilie Gorgani d. general Ion Antonescu, conducătorul Statului și Președintele al Consiliului de miniștri însoțit de d. Horia Sima, v.-președinte al consiliului și comandant al Mișcării Legionare. Se aflau în biserică miniștrii puterilor Axei acreditați la București, precum și întregul corp diplomatic.

La intrarea în biserică, a înalțelor autorități, se afla de gardă la Căpătâiul eroilor delegația tineretului italian al G. I. L.-ului. Această gardă a fost schimbată de comandanții „Bunei Vestiri”, cari a făcut cea din urmă gardă.

PROHODUL

Un sobor de 200 de preoți în odăjdii în frunte cu Patriarhul României, printre cari se afla și mitropolitul refugiat Gurie al Basarabiei, au psalmodiat sfântul Prohod. Răspunsurile funebre sunt date de corul legionar dirijat de ajutorul de comandant Tincoca.

PLECAREA SPRE CRIPTA SFANTĂ

După primirea ritualului sfântului Prohod, în șir nesfârșit, Batalioanele îndurerate ale cămășilor verzi, au pornit în procesiune spre Casa Verde dela Bucureștii Noi unde se odihnesc osemintele martirilor Moța și Marin.

Pe tot lungul Căii Griviței, mulțimea

s'a prostemat într-o pioasă recușgere în fața aceluia care a fost nedejdea de mai bine a României.

Escadriile de avioane evoluează deasupra convolului funebru, lăsând coroane și jerbe de flori, cari se îngână serafic cu cei dintâi fulgi ce prind să înalbească acoperișurile Capitalei până în zările îndestrate.

LA CAPATUL DRUMULUI

În clipa când închidem editia, convoiul a sosit la locul de veșnică odihnă. Căpitanul va fi așezat între Moța și Marin iar Nicadorii vor fi rânduiți între cinci Decemvirii la dreapta și alți cinci la stânga.

Sutele de mii de piepturi cântă „Imnul legionarilor căzuți.”

Inaugurarea primului cinematograful legionar din Brașov

Brașov, 1. — Joi după amiază s'a desfășurat solemnitatea inaugurării cinematografului „Axa”, luat în stăpânire de Mișcarea Legionară.

La orele 4 după amiază se aflau de față, în sala căminului C.F.R. dnii:

Dr. Traian Marian, șeful organizației județului, prof. V. Andricioaia, șeful garnizoanei legionare; Petre Baicu, șeful corpului C.M.L. și președinte al Camerii de Muncă, Radu Avram, șeful poliției legionare.

Din „Corpul Răsleți” au fost de față dnii: ing. Camil Grosu, dr. V. Dogariu, Camil Ionescu, „Cetățuile de fete” în frunte cu d-nele Patrichi, Lia Apostolescu, Cici Muntanu, un detașament din corpul C.M.L. precum și un numeros public.

Serviciul divin a fost slujit de preoții Popa și Tohăneanu.

După slujba religioasă, părintele Popa a rostit o scurtă cuvântare arătând că Mișcarea Legionară pune la temelia oricărui act împlinit, credința în Dumnezeu. Această legătură cu divinitatea, ne arată în orice împrejurare, adevărata cale ce trebuie să urmăm. În acest adevăr am fost zidiți și prin el pașim sigur spre biruință.

Cuvântul dlui avocat Traian Marian, șeful org. județene.

A luat apoi cuvântul d-l avocat Traian

Marian, șeful organizației județene a Mișcării Legionare, care a spus în esență următoarele:

„Pornim la drum așa cum ne-a învățat căpitanul: Orice pas către muncă să înceapă cu rugăciunea. Spre felul frumos mergem cu credința poruncii împlinirii datoriei, chemând ajutorul lui Dumnezeu pentru izbăvirea și înălțarea neamului nostru.

Preluăm această casă a culturii pentru ea printr'ansa, prin filmele ce vor rule pe ecranul ei, să răspândim dragostea pentru frumos, interesul pentru tot ce se petrece înafara sferei noastre de activitate și să propovăduim curățenia sufletească, omenia și râvna spre muncă.

În această clipă de copleșitoare tristețe pentru neamul românesc, în care se află rândurite în biserica Sft. Ilie Gorgani din Capitală osemintele căpitanului să ne îndreptăm toate gândurile spre El și spre căile poruncite de El într-o plină testamentului Lui. Să ne dăm osteneala ca, plinindu-i vrerea, să-i lăsăm, somnul ncturburat”.

Conducerea In-tituție

La sfârșitul cuvântării, d-l șef al organizației județene a încredințat cu conducerea cinematografului „Axa” pe d. comandant Prîșcu.

S'au rulat apoi câteva jurnale și filmul „În marș spre Führer.”

Un comunicat al Comandamentului legionar al materilor prime

Comandamentul Legionar al Materilor Prime a trimis până în prezent. Șefilor de Centre Județene ale Materilor Prime, următoarele circulări:

Circulara Nr. 1, referitoare la Bătălia oaselor;

2. Circulara Nr. 2, privitoare la oleagi-noase și materii tanante;

Circulara Nr. 3, privitoare la fierul vechi;

Circulara Nr. 4, referitoare la rămășițe de hârtie;

Circulara Nr. 5, referitoare la metale neferoase;

Circulara Nr. 6, completează circula-

ra Nr. 3, privitoare la fierul vechi și conține norme pentru transportul, depozitarea, trierea și expediția metalelor fieroase

Șefii de Centre Județene ale Materilor Prime, care nu au primit încă ore-un, din circularile enumerate, vor raporta acest lucru Comandamentului.

În București a fost trimisă Comandanților de Corpuri Legionare și se execută cu multă râvnă, numai circulara referitoare la „Bătălia Oaselor”.

În scurt timp se vor adresa Organizațiilor Legionare din Capitală „Instrucțiuni” cu privire la celelalte Bătălii și în special la Cauciuc, Fier, Metale și Hârtie